

Huvudman

IEAB International Education AB, org.nr 556726-5979
Jeanette.Wilen@thorengruppen.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Gymnasieakademin Göteborg belägen i Göteborgs kommun

Beslutet i korthet

Skolinspektionens tillsyn av Gymnasieakademin Göteborg visar att det finns allvarliga brister i skolans arbete med betygssättning. Det har framkommit att skolan inte särskilt beaktar resultatet på nationella prov i matematik på det sätt som ska göras vid betygssättningen på enskilda kurser. Stora avvikelser mellan resultaten på nationella prov och betyg som satts har kunnat konstateras. Att resultatet på nationella prov inte särskilt beaktas vid betygssättningen medför att en orättvisa uppstår gentemot andra elever på andra skolor och medför en risk för att likvärdigheten i betygssystemet åsidosätts. Det har även konstaterats omfattande brister i skolans arbete med att tillförsäkra eleverna en trygg och lugn skolmiljö, bland annat framgår att elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt, eller gjort sig skyldig till allvarigare förseelser, inte alltid utreds, trots skollagens krav på detta. Även brister i skolans hantering av mobiltelefoner under lektioner har kunnat konstateras. Skolinspektionen anser även att skolenheten har omfattande brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att de påtalade bristerna gällande betygssättning, arbetet för att skapa trygghet och studiero samt arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet i den delen förenas därför med vite.

Skolinspektionen bedömer även att skolenheten har omfattande brister i arbetet mot frånvaro och förelägger därför huvudmannen att vidta åtgärder inom detta område.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) IEAB International Education AB att vid vite av 600 000 kronor senast den **17 juni 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande betygssättning, trygghet och studiero samt arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om IEAB International Education AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

IEAB International Education AB ska vidta följande åtgärder

Betygssättning

1. Se till att skolans lärare vid betygssättning på kurser där elever genomfört nationella prov särskilt beaktar elevens resultat på det nationella provet. Av redovisningen ska framgå vilka elever som gjort nationella prov i matematik under vårterminen 2024 och vad de fått för betyg på nationella provet respektive på den kurs för vilket provet gjordes. I de fall elevens kursbetyg avviker från resultatet på det nationella provet ska det anges hur det nationella provet särskilt beaktats vid betygssättningen på kursen. (15 kap. 25 a § skollagen)

Trygghet och studiero

1. Se till att disciplinära åtgärder som vidtas enligt 5 kap. 7 § skollagen, dvs. utvisning ur undervisningslokalen, dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. (5 kap. 24 § skollagen)
2. Se till att rektorn säkerställer att det genomförs utredningar gällande de elever, som skolan identifierat/identifierar, som upprepat stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse och därefter, med utgångspunkt i vad utredningen visat, ser till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. För varje sådan utredning som startas ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats under perioden den 21 december 2023 – 10 juni 2024. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 9–10 §§ skollagen)

3. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 17 juni 2024 informera personal och elever om att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 a § skollagen)
4. Se till att upprätta skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rutinerna ska beslutas av rektorn och lämnas in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 e § skollagen)

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 17 juni 2024 informera samtliga lärare om skollagens bestämmelser om extra anpassningar. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats och ge in denna dokumentation till Skolinspektionen i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 5 § skollagen)
2. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle under perioden 21 december 2023 – 10 juni 2024 följer upp lärarnas arbete med extra anpassningar och om undervisningen utformas så att eleverna får de extra anpassningar som de behöver. Rektorn ska vidare analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Rektorn ska dokumentera uppföljningen, analysen och eventuella beslut om åtgärder. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § och 4 kap. 4 § skollagen; Förordning om läroplan för gymnasieskolan [2011:144], nedan Lgy 11, 2.1 Kunskaper och 2.6 Rektorns ansvar)
3. Se till att elever som bedömts vara i behov av extra anpassningar ges de extra anpassningar som skolans personal har bedömt att eleverna är i behov av. Rektorn ska dokumentera vilka elever som ges extra anpassningar samt hur länge respektive elev har getts sådana anpassningar. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen och Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)
4. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 17 juni 2024 informera samtliga lärare om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har

förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 7 § skollagen)

5. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn – eller som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats – ska rektorn starta en utredning. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 21 december 2023 – 10 juni 2024 och vilket datum en utredning har startat för respektive elev. Om samråd med elevhälsan bedömts uppenbart obehövt i någon utredning, ska skälen för detta framgå av redovisningen. (3 kap. 7 § skollagen)
6. För varje sådan utredning om särskilt stöd som omnämns ovan som färdigställets innan den 10 juni 2024 ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under perioden 21 december 2023 – 10 juni 2024. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § och 29 kap. 10 § skollagen)

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) IEAB International Education AB att senast den 17 juni 2024 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet mot frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om IEAB International Education AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

IEAB International Education AB ska vidta följande åtgärder

Frånvaro

1. Se till att, beträffande de elever som lärare eller rektorn bedömer har upprepade eller längre frånvaro, genomföra en utredning för att klargöra orsakerna till frånvaron. Utredningarna ska genomföras oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. Om utredningar bedöms som obehövliga och utredning inte genomförs ska det av huvudmannens redovisning framgå skälen till detta. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt

stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Rektorn ska dokumentera vilka elever som under perioden 21 december 2023 – 10 juni 2024 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro, vilket datum en utredning om orsakerna till frånvaron har inletts för respektive elev samt vilka åtgärder som beslutats och vidtagits utifrån de genomförda utredningarna. Dokumentationen, inklusive de utredningar som färdigställts, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)

2. Se till att huvudmannen snarast anmäler de elever som har identifierats av skolan som ogiltigt frånvarande i betydande utsträckning till hemkommunen. Huvudmannen ska för varje elev, vars ogiltiga frånvaro är så betydande att den har anmälts till hemkommunen, dokumentera när detta har anmälts. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 15 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:7729) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2023 inlett en tillsyn av Gymnasieakademin Göteborg i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gymnasieakademin följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro, trygghet och studiero och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektor och rektor samt lektionsobservationer som genomfördes den 3-4 och 6 oktober 2023, vid ett oanmält besök, och genom ett kompletterande besök på skolenheten den 24 oktober 2023 för dokumentationsinhämtning. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, utredningar om elevers behov av särskilt stöd, individuella studieplaner och betygskataloger. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter

anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Särskilt beaktande av nationella prov

Av Skolverkets statistik framgår att 68 elever vid Gymnasieakademin Göteborg gjorde nationella prov i matematik 2 B under vårterminen 2022. Av dem fick sedan 75 procent högre betyg på kursen än det sammantagna betyget av delmomenten på det nationella provet, vilket är att jämföra med 18,8 procent i riket som fick högre betyg på kursen än på det nationella provet. I matematik 3 B gjorde 22 elever nationella provet, under vårterminen 2022, och där fick 90,9 procent högre betyg på kursen än det sammantagna betyget på det nationella provet, medan snittet i riket var 29,7 procent. Under vårterminen 2023 gjorde 16 elever det nationella provet i matematik 3 B och där fick 75 procent högre betyg på kursen än det sammantagna betyget på det nationella provet, medan snittet i riket var 28,3 procent.

Under vårterminen 2023 gjorde 14 elever det nationella provet i matematik 1 A, varav 50 procent fick högre betyg på kursen än det sammantagna betyget på det nationella provet. Snittet i riket var 30,4 procent. Vad gäller matematik 2 B var det 47 elever som gjorde det nationella provet och 57,4 procent fick högre betyg på kursen än det sammantagna betyget på det nationella provet. Snittet i riket var 25,2 procent. Under vårterminen 2023 gjorde 42 elever nationella provet i matematik 4, varav 42,9 procent fick högre betyg på kursen än det sammantagna betyget på det nationella provet och snittet i riket var 20,3 procent.

Vid intervjuer med lärare som har haft nationella prov i matematik uppger lärare att vissa lärare lägger undervisningen på en lägre nivå i några klasser, och om de lärarna hade haft högre nivå på undervisningen hade eleverna klarat de nationella proven. De berättar att undervisningen läggs på en lägre nivå för att det finns en förväntan på att eleverna ska klara kurserna och få godkända betyg från ledningen och huvudman. Lärare berättar också att det finns lärare som inte särskilt beaktar resultatet av de nationella proven vid betygssättning och att det är olika i olika ämnen samt att det finns klasser där alla elever får ett högre betyg än vad de har presterat på det nationella provet.

Lärare som genomför nationella prov i matematik berättar vidare att elever underpresterar på det nationella provet på gruppnivå, och att eleverna påverkas av att de inte är vana vid att ha ett prov en hel dag. De berättar vidare att eleverna kan få ett icke-godkänt resultat på det nationella provet, men ändå få ett godkänt betyg på hela kursen. En lärare har uppmärksammat att det finns en stor differens och arbetar med detta, men det kan vara svårt att göra det utifrån elevunderlaget eftersom eleverna underpresterar på det nationella provet på gruppnivå. Eleverna läser även på en lägre nivå i sina ordinarie kurser än den nivå nationella provet är på och därmed blir det svårare för eleverna att klara det nationella provet, berättar lärare. Lärare berättar också att även om eleverna klarar målen i sin kurs, så har de inte kunskaperna för att klara de nationella proven. En elev beskriver att det nationella provet är frivilligt i matematik, medans andra elever berättar att det är obligatoriskt men att vissa elever väljer att inte göra det.

En lärare i matematik beskriver att de nationella proven inte är anpassade för den elevgrupp som går på skolan, eleverna klarar inte ett nationellt prov i matematik som pågår under fyra timmar. Även språket som används i proven är för svårt för eleverna. Därför anpassar de examinationsformerna för eleverna och eleverna kan ha klarat samma sorts uppgifter tidigare.

Lärare har vidare berättat att det finns påtryckningar från huvudman att elever ska få godkända betyg. Det blir problem om en elev får ett F, för det leder till merarbete för lärarna. Lärare har också fått till sig att de ska arbeta för att betygen ska höjas, men det är lite oklart om det är att eleverna ska lära sig mer eller om lärarna ska sätta högre betyg. Vidare har lärare berättat att de har problem med att elever inte kommer till de nationella proven.

Rektor uppger att det är stor differens mellan olika klasser vad gäller klassernas kunskapsnivå. Eftersom de startar nya klasser i år 2 kan det finnas elever som är i stort behov av stöd i dessa klasser och det kan skilja sig ett helt betygssteg jämfört med elever som har gått sedan år 1 på skolan. Lärarna har också blivit bättre på att samla in annat underlag för att eleven ska få ett E, trots att eleven inte fått E på det nationella provet. Den stora differensen mellan kursbetyg och betyget på nationella provet kan bero på det. Det nationella provet är också ett stort prov, flera elever kan klara små prov, men de är inte vana vid den här typen av stora prov.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen uppger i synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning bland annat följande. Det finns inga förväntningar från huvudmannen eller skolledningen på hur lärare sätter betyg. Däremot har skolledningen en skyldighet att diskutera en enskild lärares måloppfyllelse och hur undervisningen kan förändras och utvecklas om det visar sig att en enskild lärares måloppfyllelse avviker markant negativt från andra lärares och riket. Skolan anpassar undervisningen så att eleverna ska klara målen så långt som möjligt utifrån de förutsättningar som finns. Det finns också förväntningar på att lärarna ska anpassa sin undervisning till respektive elevgrupp utifrån behov och förutsättningar. Nationella prov är ett

mättillfälle av flera. Det finns inga instruktioner från skolledningen att lärare ska lägga sig på en "låg nivå" i sin undervisning. Alla lärare ser särskilt till resultatet av de nationella proven som en del i helhetsbedömningen vid betygssättning. Det sker inga påtryckningar från huvudman att elever ska få godkända betyg eller att lärare ska sätta höga betyg. Skolan arbetar för att ha en ökad måluppfyllelse för sina elever. Lärarna ska även analysera sina betyg med resten av riket för en ökad likvärdighet.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 25 a § skollagen framgår att vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat att elevernas resultat på de nationella proven bör ha en särskild betydelse som underlag för betygssättningen. En lärare kan inte bortse från resultatet på ett nationellt prov, som är välkonstruerat och noga utprovat och som utvecklats just för att vara ett stöd vid betygssättningen. Att provet särskilt ska beaktas vid betygssättningen understryker alltså att resultatet på ett nationellt prov normalt sett har en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst (prop. 2017/18:14 s. 25-26).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen kan konstatera att 90,9 procent (vårterminen 2022) och 75 procent (vårterminen 2023) av eleverna på skolan som gjorde det nationella provet i matematik 3 B fick högre betyg på kursen än de resultat de fick på det nationella provet. Så stora avvikelser är mycket ovanligt och framstår som anmärkningsvärt. Även vid betygssättningen i matematik 1A, 2B och 4 finns förhållandevis stora avvikelser mellan elevernas betyg och resultatet som eleverna fick på det nationella provet. I intervjuer med Skolinspektionen ger såväl betygssättande lärare som rektor uttryck för att de ser problem med de nationella proven i matematik och att använda dessa vid betygssättningen för den aktuella elevgruppen. Bland annat uppges att de nationella proven är svåra att använda som underlag vid betygssättningen eftersom skolans elevgrupp inte är vana vid att ha så långa prov och att språket i proven inte är anpassat utifrån elevgruppen samt att eleverna läser på en lägre nivå i sin ordinarie undervisning än vad det nationella provet är på. Enligt rektorn är de nationella proven därför inte tillräckligt anpassade utefter den elevgrupp som går på skolan.

Skolinspektionen finner utifrån det som beskrivits att det får anses sannolikt att skolan inte särskilt beaktar resultatet på nationella prov i matematik på det sätt som ska göras vid betygssättningen på enskilda kurser. Det framgår också att de stora avvikelser mellan resultat på nationella provet och betyg som framkommit har pågått under en längre tid, i vart fall sedan vårterminen 2022. Skolinspektionen kan konstatera att de nationella proven är noggrant utformade för att motsvara

betygskriterierna i respektive kurs. På skolan har de nationella proven gjorts på våren och därmed i relativt snar anslutning till betygssättningen på respektive kurs. Elevers svårigheter med att klara de nationella proven kan således tala för brister i elevernas kunskaper i förhållande till betygskriterierna på kursen. Om resultatet på de nationella proven inte särskilt beaktas vid betygssättningen kan det få som konsekvens att en orättvisa uppstår gentemot andra elever på andra skolor som genomför samma prov på samma svårighetsnivå i samma kurs. Att de nationella proven inte särskilt beaktas vid betygssättningen på skolan medför således risker för att likvärdigheten i betygssystemet åsidosätts.

Trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolans arbete för att skapa trygghet och studiero samt förhindra kränkande behandling

Elever berättar att studieron kan variera på skolan. Några elever berättar att det kan vara svårt att koncentrera sig på lektionerna och att det kan vara beroende av när på dagen lektionen är eller med vilken lärare, och att det är mer högljutt i klassrummet den här terminen än förra. De berättar vidare att flera elever kan skickas ut från lektioner för att det är stökigt under lektionen. Lärare, elever och personal från elevhälsan berättar att det kan vara trångt i korridorerna och att ljud från korridorerna kan höras in på lektionerna. De berättar vidare att elever stör lektioner genom att knacka på klassrumsdörren och titta in genom fönstren till lektionssalen. Lärare uppger i intervju att studieron är sämre i år och att det saknas struktur och disciplin i skolan gällande till exempel vad elever får och inte får göra. En lärare benämner studieron som "katastrofal". Elever kan gå in och ut ur klassrummet och spela musik berättar läraren, vilket stör studieron och undervisningen. Lärare berättar vidare att det är flera faktorer som gör det stökigt på lektionerna, bland annat bristande stöd från ledningen, fler elever som går på skolan och att fler elever är i behov av stöd. Vid lektionsobservationer ser Skolinspektionen att elever under pågående lektioner går in och ut ur klassrummet och använder sin mobiltelefon utan att läraren säger till. Rektor medger i intervju att det inte är "optimal studiero" i vissa klasser.

Elever beskriver i intervju att det kan pågå verbala småbråk under hela lektioner och i korridoren. Några elever berättar att det är stökigt i korridorerna, och att det kan förekomma fysiska bråk där, medans andra säger att skolan generellt är en trygg plats. Lärare beskriver att eleverna inte är helt trygga i skolan och att eleverna har en hård och tuff jargong mot varandra samt använder ord som "hora" och "fitta" i korridorerna. Det är även trångt i korridorerna eftersom alla elever har rast samtidigt och det kan vara vissa elever som upplever det som otryggt, berättar lärare, personal från elevhälsan och biträdande rektor. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer var det i vissa klasser flera elever som verbalt störde lektionerna. Vid flera lektionsobservationer använde eleverna nedvärderande och "fula" ord mot varandra. Vid en lektion observerades även att elever utanför

klassrummet hade ett mycket störande och högljutt beteende. Vid observationer i korridorerna uppstod även en situation där det var någon form av fysiskt tumult och höjda röster. Under de intervjuer som Skolinspektionen genomfört har det vid upprepade tillfällen varit personer som ryckt i dörrhandtaget till det rum där intervjuerna genomfördes. Vid några tillfällen har det varit så högljutt utanför rummet att deltagande lärare i intervjuerna har fått gå ut i korridoren för att lugna ner situationen.

Av ingiven dokumentation från huvudmannen framgår det att rektor har beslutat om, i vart fall, fem stycken disciplinära åtgärder under vår- och höstterminen 2023. Av dokumentation framgår att det bland annat har skett slagsmål på skolan och att elever har stängts av på grund av detta. Lärare, elever, rektor och biträdande rektor uppger samstämmigt att elever regelbundet utvisas ur klassrummet som en disciplinär åtgärd - elever nämner att det kan vara sex personer om dagen som utvisas. Av intervjuerna med lärare, rektor och biträdande rektor framgår dock att utvisningar ur klassrummet i princip aldrig dokumenteras.

Flera elever berättar att det finns elever som stör på lektionerna och att det är samma elever som stör. Lärare uppger samstämmigt att det finns ett flertal elever som upprepat stör ordningen och nämner elva elever i årskurs 1, 2 och 3. Lärare berättar att elever kan utvisas ur klassrummet, men att elever inte utreds för sitt ordningsstörande beteende. Personal från elevhälsan uppger att elevhälsan inte har gjort någon utredning av elever som upprepat stör, och vet inte heller om det har gjorts någon sådan utredning på skolan överhuvudtaget. Rektor uppger att det finns elever på skolan som upprepat stör på lektionerna och att det inte har varit helt tydligt för lärarna hur de ska göra med dessa elever. Rektorn uppger vidare att skolan har agerat för långsamt gällande klasser där det inte råder "optimal studiero".

Elevhälsans representanter uppger vid intervjun att de känner till en av de elever som lärarna har berättat upprepat stör på lektionerna och att det har genomförts samtal med den eleven. Vid intervjun uppger elevhälsan att de resterande tio eleverna i årskurs 1, 2 och 3 som lärarna har identifierat som ordningsstörande har elevhälsan inte kännedom om och säger att det inte har genomförts någon utredning av dessa elever gällande eventuellt ordningsstörande beteende. Rektor har vid intervjun, när hon har tillfrågats om de elva elever som lärarna nämnt, uppgett att två av dessa elever har utretts på något sätt i aktuell skola.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. I intervju uppger personal från elevhälsan att elevrådet har varit med vid framtagandet av planen. Av planen framgår skolans arbete med att förhindra kränkande behandling av elever och vilka åtgärder som planeras. Det framgår även att föregående läsårs insatser har utvärderats.

Hantering av mobiltelefoner

Elever och lärare berättar att det är olika beroende på klass och lärare om eleverna får ha sina mobiltelefoner på lektionen eller om läraren samlar in telefonerna, eller

om eleverna ska ha sina mobiltelefoner i skåpet. Lärare berättar att det är upp till läraren själv att bestämma gällande mobiltelefonerna och att om eleverna inte vill lämna in telefonen kan lärarna inte tvinga eleverna att göra det. Lärarna vill ha en ordningsregel gällande att mobiltelefonerna ska samlas in på skolan men det sa rektor nej till.

Några elever berättar att de inte får titta på mobilerna på lektionerna. Andra elever berättar att de har mobilerna i klassrummet och att de tittar på dem när de inte orkar arbeta på lektionen. Elever berättar också att om de använder mobiler till annat än det de ska användas till på lektionerna kan lärarna acceptera det om eleverna säger att det är något viktigt. Lärare berättar att det kan bli problem med att elever har sina mobiltelefoner i klassrummet om elevers mobiltelefoner stör undervisningen. Vid Skolinspektionens observationer av lektioner använde flera elever sina mobiltelefoner utan att läraren uppmanat till det, och tittade på andra saker på sin mobiltelefon när en lärare visade ett program som eleverna skulle titta på. Det förekommer vid observationer även att elever tar telefonsamtal under lektionstid och använder sina mobiltelefoner till annat än skolarbete. Av lektionsobservationer framgår också att det varierar huruvida lärare agerar när elever använder sina mobiltelefoner till annat än skolarbete. Av inkommen dokumentation, "Gemensam grundsyn och ordningsregler för Gymnasieakademin", framgår att mobiltelefoner ska vara avstängda och undanstoppade under lektionstid. Undantag från denna regel sker i samråd med berörd lärare inför lektionen. Läraren har, enligt nämnda dokument, rätt att omhänderta telefonen om den stör undervisningen.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen uppger, i synpunkterna på Skolinspektionens tjänsteanteckning gällande lärares svar om mobiltelefoner och hur de används i skolan, att skolan följer lagstiftningen kring mobiltelefoner och att mobilförbudet som har funnits på skolan inte är borta. Det finns även regler kring mobiltelefoner och det är inte upp till varje enskild lärare att besluta kring detta.

Enligt huvudmannen finns det en åtgärdstrappa som har gått igenom med personalen. Det pågår även ett arbete på skolan med att "förtydliga bestämmelserna" i 5 kap. skollagen. Huvudmannen uppger att hot anmäls och utreds på skolan. Enligt rutinerna på skolan ska lärare informera mentorn vid en utvisning av en elev, som då ska ta ett samtal med elev och eventuellt vårdnadshavare, vilket även dokumenteras i skolans datorsystem. Huvudmannen uppger att vid upprepade ordningsstörningar sker alltid en utredning gällande eleven. Elevhälsan har varit inkopplad gällande två av de elever som upprepat ska ha stört ordningen, som har nämnts under intervjuerna. Övriga namn som nämns i fråga om upprepat ordningsstörande beteende känns inte igen av huvudmannen och huvudmannen uppger också att rektor inte har uppmärksammat elevhälsan när det har funnits behov av utredningar för dessa elever.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 5 kap. 4 a § skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket.

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (prop. 2021/22:160 s. 230).

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b–4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av förarbeten till bestämmelsen framgår bland annat följande. Det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertaganden av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas, vilket till exempel kan ske med stöd av ett nummerlappssystem. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. Det bör vara rektorn som beslutar om sådana rutiner med utgångspunkt i de förutsättningar som finns vid den

berörda skolenheten. Frågan kan dock med fördel hanteras inom ramen för arbetet med skolans ordningsregler i syfte att utforma och förankra rutinerna med personal, elever och föräldrar (prop. 2021/22:160 s. 127 och 235).

Av 5 kap. 7 § skollagen framgår att i gymnasieskolan får en lärare visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår bland annat att om en åtgärd vidtagits enligt 7 § ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens bedömning

Skolans arbete för att skapa trygghet och studiero samt förhindra kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. I vilka avseenden arbetet brister utvecklas nedan.

Tillsynen visar att studieron i vissa klasser påverkas av att elever stör undervisningen genom att exempelvis springa ut och in i klassrummet eller verbalt störa under lektionen och att lärarnas möjlighet att skapa studiero bland annat påverkas av skollokalernas utformning. Tillsynen visar också att det förekommer bråk, hårt språkbruk och även ibland slagsmål på skolan. Elever uppger att det kan vara stökigt varje dag på skolan.

Av intervjuer med lärare och elever framgår att elever visas ut från undervisningslokalen dagligen i flera klasser på skolan. Skolinspektionens utredning visar dock att utvisningar ur klassrummet i de flesta fall inte dokumenteras alls. Att så inte sker strider mot författningarnas krav.

Tillsynen visar också att det på skolenheten finns elever som upprepat stört ordningen eller uppträtt olämpligt där det ordningsstörande beteendet inte har utretts. En utredning av ordningsstörande beteende kan bidra till en förståelse för vilka åtgärder som behöver vidtas i syfte att ändra en elevs beteende. Rektor har inte sett till att en utredning startats avseende flera elever som upprepat stört ordningen eller uppträtt olämpligt och som har uppmärksammats av lärare och rektor, vilket är en brist. Vad huvudmannen anför om att alla elever med ordningsstörande beteende utreds på skolan förändrar inte denna bedömning, då detta motsägs av vad övriga intervjuade grupper berättat. Skolinspektionen vill även tydliggöra att om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Det har inte framkommit några brister vad gäller skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Hantering av mobiltelefoner

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med rutiner för hanterandet av mobiltelefoner och användandet av mobiltelefoner i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att skollagens krav avseende användandet av mobiltelefoner i undervisningen inte uppfylls på skolan. Tillsynen visar att det förekommer att elever under lektionstid använder sina mobiltelefoner till annat än skolarbete utan att lärare gett instruktion om detta. Tillsynen visar också att lärare inte alltid agerar när elever under lektioner använder sina mobiltelefoner till annat än skolarbete.

I skolenhetens ordningsregler finns skolans skriftliga rutiner gällande mobiltelefoner. Av dessa framgår bland annat att mobiltelefoner ska vara avstängda och undanstoppade under lektionstid och att läraren har rätt att omhänderta telefonen om den stör undervisningen. Av dessa rutiner framgår dock inte hur hanteringen av omhändertagandet av utrustningen ska gå till och inte heller hur de omhändertagna föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt. Det framgår inte heller hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Skolans rutiner gällande hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning kan därför inte anses uppfylla författningarnas krav, vilket också är en brist.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utsagor från elever

Elever har i intervjuer uppgett att alla elever inte får det stöd de behöver i skolan. Några elever beskriver att i vissa ämnen är det extra svårt, och om det hade funnits med en extra lärare på lektionen så hade de fått mer hjälp. Elever berättar även att

de har sagt till att de behöver mer hjälp, men att inget händer. Flera elever berättar att alla elever inte alltid hinner få den hjälp de behöver av läraren. Elever berättar också att det inte finns några grupprum på skolan och att det skulle behövas fler grupprum.

Utsagor från lärare

Lärare berättar att lokalerna begränsar möjligheterna att ge extra anpassningar och särskilt stöd till eleverna. Det finns, enligt lärarna, inte några grupprum där elever som behöver lite mer enskild undervisning kan arbeta, och det går inte heller att flytta elever med sådana behov till en lugnare del av klassrummet, eftersom det vanligtvis inte finns plats för detta i klassrummen. En lärare berättar att i vissa klasser kan elever behöva hjälp med att starta sitt arbete, och om det är många elever som behöver det stödet så hinner inte läraren med att ge det till alla elever som behöver det. Lärare berättar vidare att lokalerna, ekonomin och personalresurserna som finns begränsar stödet som kan ges till eleverna, och att eleverna inte får det stöd de behöver i form av extra anpassningar och särskilt stöd som en följd av detta. Det har även börjat ungefär 50 stycken fler nya elever den här terminen jämfört med föregående år, men det har inte anställts fler lärare och det är fler elever som behöver hjälp den här terminen.

En lärare beskriver att vissa elever har rätt till uppläsningsstöd vid nationella prov och det stödet brukar de få i en särskild sal. Eftersom även andra elever får sitta i samma sal har det, enligt läraren, hänt att salen blivit fullsatt och att elever som behövde stöd i form av uppläsningsstöd inte fått detta.

Lärarna beskriver att elever i behov av stöd lyfts på elevgenomgångar, där elevhälsan, lärare och rektor medverkar, som de har en gång i veckan. På elevgenomgångarna diskuteras det först vilka extra anpassningar som ska ges till eleverna och de extra anpassningarna utvärderas sedan efter fyra veckor, genom att eleven på nytt tas upp vid en elevgenomgång. Efter utvärderingen så kan det antingen bli fråga om att testa nya extra anpassningar eller gå vidare till nästa steg, dvs. utreda elevens behov av särskilt stöd, då elevhälsoteamet tar över. Efter att en elev har lyfts och elevhälsan har meddelat att det ska göras en utredning om elevens behov av särskilt stöd så händer det dock inte så mycket, berättar flera lärare. Lärare ger exempel på att de har lyft vissa elever, som de ansett vara i behov av särskilt stöd, upprepade gånger vid elevgenomgångar, men att eleverna, trots detta, inte utretts för särskilt stöd - det finns flera elever där lärarna väntar på återkoppling gällande elevens stöd. Enligt lärarna genomförs det ingen utredning om elevens behov av särskilt stöd, även om läraren på kommande genomgångar uppger att eleven behöver mer stöd än det som redan har getts. En annan lärare berättar att det är fyra till fem stycken elever på ett program och 15-20 stycken elever på ett annat program som skulle behöva mer stöd än de extra anpassningar som ges, men att inget har hänt för dessa elever trots att elevernas behov av särskilt stöd lyftes i början på terminen (intervjun med läraren genomfördes i oktober 2023); trots att elevhälsan sagt att eleverna skulle utredas så har läraren inte fått någon återkoppling. En lärare berättar vidare att de elever som nyligen har

utretts för sitt behov av särskilt stöd och har/ska få åtgärdsprogram, cirka 15 stycken, redan lyftes av läraren (och andra lärare) på elevgenomgångarna förra läsåret, i årskurs 2, när eleverna hade F i princip alla kurser, och att det alltså tog runt ett år innan alla dessa elever fick åtgärdsprogram och stöd i form av särskilt stöd.

Flera lärare berättar att det har införts nya rutiner om hur lärare ska lyfta elever vid elevuppföljning en gång i veckan, men att rutinerna ändras ofta och att det är rörigt att hålla koll på hur de ändras. Lärare har vidare berättat att elevgenomgångarna är ostrukturerade och att det är rörigt. Flera lärare har beskrivit att de inte hinner gå igenom alla elever som är i behov av mer stöd under elevgenomgångarna.

Flera lärare uppger också att det finns elever som inte har något åtgärdsprogram och som inte alls har blivit utredda, trots att de borde ha blivit det. Det har gjorts åtgärdsprogram för några elever men inte för alla som behöver det berättar lärare, bland annat har flera lärare uppgett att de vet fyra till fem elever i olika klasser som skulle behöva särskilt stöd men som inte får det idag. Lärarna känner inte till att dessa elever har utretts för sitt särskilda stöd eller har något aktivt åtgärdsprogram. Flera lärare berättar att de, under sin tid på skolan, inte har varit med om att en elev har fått en utredning om särskilt stöd och sedan ett åtgärdsprogram och att det finns fler elever än de som har utretts och fått åtgärdsprogram nu som skulle behöva mer stöd än extra anpassningar. Flera lärare berättar att de inte vet vad elever som de undervisar ska ges för särskilt stöd. De berättar att specialpedagogen mest arbetar med utredningar av elevers behov av särskilt stöd och inte direkt med undervisning, och att det därför skulle hjälpa om det fanns en speciallärare. En lärare berättar att fler elever antagligen hade fått godkända betyg om de fått bättre stöd.

Utsagor från elevhälsoteamet

Personal från elevhälsoteamet beskriver att elever som är i behov av stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd tas upp på elevgenomgångar som hålls en gång i veckan, och att elever på olika program lyfts olika veckor. Under elevgenomgången kan lärare få tips på hur de kan ändra de extra anpassningarna eleven redan har och efter fyra till fem veckor så görs det en utvärdering av hur anpassningarna har fungerat. De uppger vidare att de elever vars behov av utredning av särskilt stöd anmälts av lärare på elevgenomgångar föregående läsår (2022/23) måste anmälas igen på elevgenomgångarna den här terminen. Elevhälsan förklarar att inte alla de elever som anmälde för utredning av särskilt stöd vid elevgenomgångarna föregående läsår har blivit utredda för särskilt stöd, och att eleverna därför måste anmälas på nytt denna termin. Personal från elevhälsan uppger att ungefär 18 stycken elever har utretts för sitt behov av särskilt stöd, under den här och föregående termin, och att det har beslutats om åtgärdsprogram för nio stycken elever samt beslutats om att inte utarbeta åtgärdsprogram för de övriga nio eleverna. Vad gäller de åtgärdsprogram som är

aktiva nu, och där rektor har beslutat om att några elever ska gå om ett läsår/läsa om flertalet kurser, så är det en elev som tidigare hade ett åtgärdsprogram. Det finns även pågående utredningar om särskilt stöd, ungefär nio stycken som gäller både nya elever, men även elever som tidigare har utretts under vårterminen men där de inte sett någon förändring det här läsåret.

Elevhälsan uppger att det vid utvärderingen av elevers stöd på elevgenomgångarna förs en diskussion kring om stödet ska fortsätta, justeras eller om en anmälan till rektor om särskilt stöd ska göras. Personal från elevhälsan beskriver att det särskilda stöd elever kan få är obligatorisk coachtid och motiverande samtal, att sitta med specialpedagog för att gå igenom olika studiestrategier, stöd med studieplanering, extra lektioner i matematik och att eleven får gå om ett läsår. De beskriver även att lokalerna och avsaknaden av tillräckligt många grupp rum begränsar de extra anpassningar och det särskilda stöd som kan ges på skolan till eleverna som behöver det stödet.

Utsagor från biträdande rektor och rektor

Biträdande rektor berättar att man som lärare på skolan inte alltid hinner med att ge alla extra anpassningar som eleverna behöver. Om en elev behöver mer stöd än extra anpassningar så tas det upp på elevgenomgången, sedan är det uppföljning efter fyra veckor om hur anpassningarna har fungerat. Om det inte har fungerat så anmäls det i datorsystemet, som då går till rektor. Den biträdande rektorn beskriver även att det har varit rörigt med elevgenomgångarna, och de har inte hunnit ta upp alla elever som behövs på genomgångarna. Enligt den biträdande rektorn har det funnits en risk att anmälningar av elever i behov av en utredning av särskilt stöd "fallit mellan stolarna" och inte har kommit till rektors kännedom. Det har också varit otydliga rutiner för hur skolpersonal ska göra anmälan om att en elev är i behov av särskilt stöd så att det kommer till rektor. Den biträdande rektorn säger att hon inte har några specifika elevexempel, men att det "absolut är möjligt" att det kan finnas elever som har lyfts på elevgenomgångar, då lärare har berättat att eleven är i behov av mer stöd/att det finns behov av en utredning om särskilt stöd, där det sedan inte har hänt något. Biträdande rektorn berättar vidare att de elever som har anmälts vara i behov av särskilt stöd under föregående termins elevgenomgång (vårterminen 2023) på grund av att eleverna inte nådde målen i en viss kurs/vissa kurser troligtvis måste anmälas igen, eftersom deras eventuella behov av särskilt stöd inte har utretts. Om lärare bedömer att eleven har problem att nå målen i sin nya kurs, behöver eleven anmälas igen för det är inte säkert att de eleverna är anmälda som i behov av särskilt stöd nu, berättar den biträdande rektorn.

Rektor berättar att de behöver göra mycket mer i relation till elevernas behov av stöd och att de extra anpassningarna behöver bli bättre. Hon berättar vidare att lokalerna inte är de bästa för att kunna ge det stöd som eleverna behöver. Rektorn berättar också att de sätter in särskilt stöd och extra anpassningar för sent för eleverna och att lärarna inte har rätt verktyg i klassrummet, exempelvis behövs det

en speciallärare, för att kunna hjälpa eleverna och ge de extra anpassningarna de behöver.

Rektor berättar vidare att åtgärdsprogram har varit för "klena" och elever har större behov än vad som har beslutats om i åtgärdsprogrammen, eleverna behöver mer ingripande åtgärder. Rektor har även uppgett att de antagligen behöver lyfta fler elever för utredning av eventuella behov av särskilt stöd än vad de har gjort på elevgenomgångarna och att de behöver lyftas tidigare. På grund av otydliga rutiner på skolan har hon som rektor tidigare inte fått signaler från lärare, i tillräcklig omfattning, om elever där det behöver göras en utredning om särskilt stöd. Hon ser ett behov av eventuellt särskilt stöd för fler elever än vad som ges idag. Rektor har vidare berättat att de stödåtgärder de kan erbjuda på skolan är att de kan ställa krav på att elever ska gå på handledningstiderna och på motiverande samtal. Rektor berättar att en speciallärare behövs och att de begränsas av resurserna de har för att kunna ge de extra anpassningar och särskilda stöd som eleverna behöver.

Dokumentation

Skolinspektionen har begärt in de aktiva åtgärdsprogram som finns på skolan, vilket var nio stycken den 3 oktober 2023. Av åtgärdsprogrammen framgår det att sex av dessa elever har åtgärder i form av att läsa om flertalet av sina kurser/gå om ett läsår. Någon elev har åtgärden att läsa extra matematik i liten undervisningsgrupp. Av skolans dokument "SKOLSTÖD Att arbeta med stödinsatser - EA och SST" framgår bland annat att elever i behov av stöd ska anmälas på elevgenomgången och att eleven då blir ett ärende för nästkommande elevgenomgång, och att extra anpassningar följs upp och utvärderas efter fyra veckor. Biträdande rektor och personal från elevhälsan berättar att lärare har informerats om den här nya rutinen nuvarande termin (höstterminen 2023). Efter ytterligare fyra veckor följs extra anpassningar upp och utvärderas igen och om anpassningarna inte har fungerat ska en anmälan till rektor upprättas.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen har getts möjlighet att lämna synpunkter på tjänsteanteckningen från Skolinspektionens besök, där intervjuer och observationer nedtecknats. Huvudmannen har lämnat synpunkter och uppger bland annat följande. Alla elever som har behov av stöd och särskilt stöd får detta. Det finns inte några hinder vad gäller lokalerna för att kunna genomföra extra anpassningar. Skolan har regelbundet elevgenomgångar där elever med svårigheter att nå målen tas upp. På elevgenomgångarna diskuteras och utvärderas extra anpassningar, märker skolan efter 4-6 veckor att extra anpassningar inte räcker, beslutar rektor om en utredning om behov av särskilt stöd. Under elevgenomgången beslutas även om elevhälsan ska genomföra en utredning eller om andra extra anpassningar ska provas och utvärderas. Utredning sker enligt rutin och beslut fattas därefter. En anmälan om särskilt stöd kan även göras utanför elevgenomgångarna, skolan kontrollerar dock att extra anpassningar först har provats och inte varit tillräckligt innan en utredning och särskilt stöd inleds. Alla elever som behöver det blir erbjudna åtgärdsprogram,

men de flesta tackar nej till detta. Det är dock en missuppfattning att elever kan välja att tacka nej till särskilt stöd.

Huvudmannen uppger också att det finns en klass där eleverna är i behov av mycket extra anpassningar och att läraren inte anpassar sin undervisning till gruppen. Stöd är insatt till läraren för att arbeta med ledning och stimulans i klassrummet och nå alla elever på deras nivå. De har även "omprovstid" på fredagar. Vidare är biblioteket alltid öppet och vissa tider under dagen är lärarna schemalagda för att vara i biblioteket för att hjälpa eleverna. Vidare finns det handledningstid både på förmiddagar och eftermiddagar och det finns alltid handledningstid som eleverna kan gå på.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 9 § skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när

åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Av förarbetena till skollagen framgår att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Vem som är anmälningsskyldig beror på i vilket sammanhang stödbehovet blir känt. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. Med uttrycket "andra svårigheter i sin skolsituation" avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås (prop. 2009/10:165 s. 664).

Av förarbetena framgår också att gymnasieskolans kursutformning kan innebära svårigheter att ge adekvat stöd. Kraven på stödåtgärder är i huvudsak kopplade till att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås för ett godkänt betyg, dvs. minst betyget E. För gymnasieskolan gäller kunskapskraven enskilda kurser. En stor del av kursen kan dock ha genomförts innan stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd sätts in och sedan avslutas kursen utan att stödåtgärderna följer med i den resterande utbildningen. Detta skapar brister i kontinuitet när det gäller stödet och bidrar inte till att stärka helheten i elevens utbildning. En elev som är i behov av stöd i en kurs, exempelvis i form av tydligare instruktioner eller hjälp att strukturera sina studier, kan ha detta behov även i andra ämnen eller kurser. På motsvarande sätt kan elever med t.ex. läs- och skrivsvårigheter behöva stöd i läs- och skrivprocessen i fler ämnen än svenska eller svenska som andraspråk då förmåga att läsa och skriva utgör grundläggande kunskaper som eleven behöver för att tillgodogöra sig nödvändiga kunskaper även i övriga skolämnen (prop. 2017/18:183 s.39).

Av läroplan för gymnasieskolan framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd och samverka för att göra skolan till en bra miljö för utveckling och lärande. Lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska även organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga (Lgy 11 2.1 Kunskaper).

Av läroplan för gymnasieskolan framgår också att rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Rektorn har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att lärarna anpassar undervisningens upplägg, innehåll och arbetsformer

efter elevernas behov och förutsättningar och att lärare får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar).

Av läroplan för gymnasieskolan framgår vidare att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att undervisningen, elevhälsan och studie- och yrkesvägledningen utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar, särskilt stöd samt andra stödåtgärder som de behöver (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga brister i skolans arbete med att ge eleverna extra anpassningar och särskilt stöd.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns elever på skolan som inte ges de extra anpassningar som de bedömts vara i behov av, vilket är en brist. Att elever inte får de extra anpassningar de behöver beror enligt de intervjuade bland annat på att det inte finns tillräckligt med grupprum och på att klassrummen begränsar vilka extra anpassningar som kan ges. Det framkommer även att det finns lärare som inte har möjlighet att ge alla elever de extra anpassningar som de behöver på grund av det stora antalet elever i klassen med behov av stöd. Huvudmannens uppgift om att alla elever på skolan får de extra anpassningar de behöver motsägs av utsagor från elever, lärare, personal från elevhälsoteamet, biträdande rektor och rektor; vad huvudmannen anfört i sitt yttrande förändrar därför inte Skolinspektionens bedömning i denna del.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolan inte uppfyller författningarnas krav när det gäller anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd. Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns lärare som upplever skolans rutiner om, och arbetssätt för, anmälan om utredning av elevs behov av särskilt stöd som otydliga. Vissa lärare uttrycker en osäkerhet kring hur anmälan om en elevs behov av särskilt stöd ska göras; lärare ger uttryck för att de inte vet om en elevs behov av särskilt stöd anmälts i och med att eleven tagits upp/lyfts på elevgenomgången med elevhälsan, eller om någon annan ordning gäller. Enligt personal från elevhälsan, biträdande rektor och vissa lärare ska en ny skriftlig rutin om att anmäla till rektor tillämpas på skolan, och lärare ska ha informerats om rutinen den här terminen. Skolinspektionen konstaterar dock att det är långt ifrån alla intervjuade lärare som känner till den aktuella rutinen. Rutinen verkar således inte vara känd bland all personal.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns ett flertal elever som i praktiken har anmälts till rektorn för utredning av särskilt stöd utan att någon sådan utredning har startats. Detta gäller framförallt elever som lyftes på elevgenomgångar föregående termin (vårterminen 2023). Av utredningen framgår att de aktuella eleverna, som lärare bedömt vara i behov av en utredning om särskilt stöd, lyfts av lärare på elevgenomgångar med elevhälsan, där även rektor medverkar, men att någon utredning trots detta inte startats. Det finns även andra

exempel på elever som lyfts vid elevgenomgångar där lärare berättar att inget hänt efter att en elev anmälts/lyfts för utredning om särskilt stöd. Rektor ska se till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det har anmälts till rektorn, och att detta inte har gjorts för flera elever på skolan är en brist. Skolinspektionen vill tydliggöra att det är rektors ansvar att en utredning om särskilt stöd genomförs, vilket även kan finnas behov av om eleven uppvisar andra svårigheter i skolsituationen, och att det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens hela utbildning.

Vad huvudmannen har uppgett om att alla elever på skolan får det särskilda stöd de behöver förändrar inte Skolinspektionens bedömning eftersom det finns samstämmiga uppgifter från bland annat lärare och rektor om det bristande arbetet gällande särskilt stöd på skolan.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom IEAB International Education ABs verksamhet vid Gymnasieakademin Göteborg inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga IEAB International Education AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att de brister som påtalas i föreläggandet allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen gör en samlad bedömning av bristerna och beaktar härvid följande. Skolinspektionen har vid sin tillsyn konstaterat ett flertal brister i skolans arbete, däribland allvarliga brister i arbetet med betygssättning. Att resultatet på de nationella proven inte särskilt beaktas vid betygssättningen på skolan medför att en orättvisa uppstår gentemot andra elever på andra skolor och medför en risk för att likvärdigheten i betygssystemet åsidosätts. Det har även konstaterats omfattande brister i skolans arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero, vilket kan leda till svårigheter för eleverna att nå utbildningens mål. Det finns vidare omfattande brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd som ytterligare försvårar möjligheterna för eleverna att nå målen för utbildningen. Sammantaget konstaterar Skolinspektionen att det rör sig om allvarliga brister som avser centrala och grundläggande delar av utbildningen. Vissa brister har också pågått under en längre tid. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 600 000 kronor.

Föreläggande

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att 21 stycken utredningar gällande elevers frånvaro har genomförts under vår- och höstterminen 2023, samt att det pågår fyra utredningar gällande elevers höga frånvaro. Av dokumentationen framgår dock att det finns fyra elever som har mellan 38,6-68,3 procents frånvaro (giltig och ogiltig) från skolan under perioden den 10 januari–23 oktober 2023 och för dessa elever har det inte gjorts någon utredning av frånvaron. Ingen av dessa elever har heller något aktivt åtgärdsprogram vid intervjutillfället i oktober 2023.

Vidare framgår det av inkommen dokumentation, skolans sammanställning av elever som har anmälts till Centrala studiestödsnämnden (CSN) på grund av ogiltig frånvaro, att det finns i vart fall fyra elever i denna sammanställning som har anmälts till CSN, för att de har ogiltig frånvaro på sammanlagt fyra timmar eller mer per månad under flera månader under höstterminen 2023, föregående termin och/eller föregående läsår. Av listan med pågående och genomförda utredningar av elevers frånvaro framgår dock inte att dessa elevers frånvaro har utretts av skolan. Personal från elevhälsan har uppgett att elever med hög frånvaro utreds, och att skolan började med detta föregående termin. Personal från elevhälsan och rektor har vidare berättat att det finns flera elever som arbetar vid sidan av studierna och att det påverkar deras studier och kan leda till att det är svårt för eleverna att fullfölja sina studier.

Av inkommen dokumentation framgår vidare att alla de elever som har upprepad eller längre frånvaro har anmälts till CSN för att de har ogiltig frånvaro. Biträdande rektor har uppgett att hon är osäker på om de elever som har hög frånvaro anmäls till hemkommunen, men att de anmäls till CSN. Rektor har berättat att de inte gör någon anmälan till hemkommunen om en elev har hög frånvaro.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 15 § skollagen framgår att när en elev börjar eller slutar vid en gymnasieskola med en annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen. Detsamma gäller om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Denna skyldighet påverkar inte huvudmannens ansvar för att ge stöd eller särskilt stöd till elever.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att regeringen delar CSN:s synpunkt om att det för att undvika en alltför omfattande administration är viktigt att skyldigheten att rapportera till hemkommunen överensstämmer med CSN:s tolkning av hur skolorna ska rapportera ogiltig frånvaro till CSN. För skolornas del bör administrationen kunna begränsas om de, samtidigt som rapporteringen av den ogiltiga frånvaron ska ske till CSN, meddelar hemkommunen motsvarande uppgifter. Det är därför inte lämpligt att i den nu aktuella bestämmelsen införa en särskild definition av uttrycket frånvaro i betydande utsträckning (prop. 2013/14:191 s. 146).

Av 15 kap. 16 § första stycket skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Av tredje stycket framgår att vid upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat att regeringen bedömer att det är viktigt att arbeta förebyggande och anser att det är viktigt att utreda bakomliggande orsaker till elevers frånvaro och bristande måluppfyllelse, så att lämpliga åtgärder i god tid kan vidtas så att eleverna ska uppnå utbildningsmålen (prop. 2017/18:183 s. 73).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla och utreda frånvaro.

Skolinspektionens utredning visar att det finns många elever på skolan med upprepade och/eller längre frånvaro. Av utredningen framgår att orsakerna till flera av dessa elevers frånvaro har utretts, men att det också finns flera elever där orsakerna till elevens frånvaro inte utretts, trots omfattande frånvaro - i något fall så hög som drygt 80 procent under perioden 10 januari – 23 oktober 2023 (det har heller inte framkommit något som tyder på att en utredning av elevernas frånvaro skulle vara obehövlig). Detta är en brist. Rektor har uppmärksammat att flera av dessa elever har en upprepade och/eller längre frånvaro och anmält frånvaron till CSN, men trots detta inte sett till att elevernas frånvaro skyndsamt har utretts, vilket är anmärkningsvärt. Att orsakerna till elevers frånvaro inte utreds medför att det blir svårare att sätta in lämpliga åtgärder för att minska frånvaron, vilket kan få negativa konsekvenser för elevens skolgång.

Rektor och biträdande rektor har berättat att de regelbundet anmäler elevers frånvaro till CSN. Det framgår av inkommen dokumentation att flera av dessa elever har haft/har en total frånvaro om cirka 28 – 84 procent. Ingen av dessa elever har dock anmälts till hemkommunen, även om de har varit frånvarande utan giltigt skäl i betydande utsträckning. Mot denna bakgrund är det en brist att ingen av dessa elevers frånvaro har anmälts till hemkommunen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

IEAB International Education ABs verksamhet vid Gymnasieakademin Göteborg uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet mot frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga IEAB International Education AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare
Signerat av: Sofie Lindén

X Alice Odéen

Föredragande
Signerat av: Alice Odéen

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anna Hultgren, enhetschefen Frida Eek och regionstabsjuristen Johan Kylenfelt medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.